

Planlagte undervisningstimal i specialklasser, specialskoler og dagbehandlingstilbud 2011/12

Af Mathilde Molsgaard

Stort set alle elever i specialklasser, på specialskoler og dagbehandlingstilbud modtager mindst basistimetallet i skoleåret 2011/12.

Timetallet er faldet i forhold til 2010/11 for alle klassetrin og institutionstyper.

Folkeskolerne planlægger gennemsnitligt med færre timer i specialklasser end i normalklasser på tilsvarende klassetrin.

Generelt om basistimetallet

Elever i specialklasser, specialskoler og dagbehandlingstilbud¹ har krav på at modtage samme mængde undervisning som elever i normalklasser. Der gælder ligeledes de samme regler for overholdelse af *minimumstimetallet* i fag og fagblokke over en tre-årig periode som for elever i normalklasser.²

Basistimetallet er det mindste antal årlige klokketimer, eleverne skal undervises i på de enkelte klassetrin. Elever i børnehaveklasser, 1. og 2. klasser skal mindst undervises 600 klokketimer pr. år. Elever i 3. til 9. klasse skal mindst undervises 660 timer pr. år, mens elever i 10. klasse som minimum skal undervises 840 timer om året. Basistimetallet gælder både for elever i normalklasser og specialklasser i folkeskoler, specialskoler og dagbehandlingstilbud.

Det skal bemærkes, at man ikke kan overholde reglerne om minimumstimetallet alene ved at tilbyde basistimetallet på alle klassetrin. Det skyldes, at det mindste timetal, der er nødvendigt for at overholde reglerne om minimumstimetallet er 6.960 timer, mens basistimetallet summerer til 5.820 timer for 1. til 9. klasse. Basistimetallet skal således sikre en nogenlunde lige fordeling af timer fra år til år, men giver samtidig mulighed for en vis fleksibilitet i tilrettelæggelsen af undervisningen.

Skolerne indberetter de planlagte timetal hvert år per den 5. september. Datagrundlaget til dette notat er endeligt dannet den 20. april 2012 og er baseret på de planlagte timetal, som skolerne færdigvaliderede i januar/februar 2012.

¹ Dagbehandlingstilbud dækker dagbehandlingshjem og behandlingshjem. Interne skoler på anbringelsessteder er dermed også indeholdt i denne institutionstype.

² Medmindre der udtrykkeligt er sket fravigelse i bekendtgørelse nr. 380 af 28. april 2012 om folkeskolens specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand

Skolernes gennemsnitlige planlagte timetal

Det gennemsnitlige planlagte timetal for specialklasser i folkeskoler samt specialskoler og dagbehandlingstilbud ses i Tabel 1. Gennemsnittet angiver, hvor mange timer skolerne i gennemsnit planlægger med pr. klassetrin og tager dermed ikke højde for, hvor mange elever, der er på de forskellige institutioner.

Det ses, at der fælles for alle institutionstyper i gennemsnit planlægges med færre timer i 2011/12 end i 2010/11.

Tabel 1. Gennemsnitligt planlagt timetal 2011/12

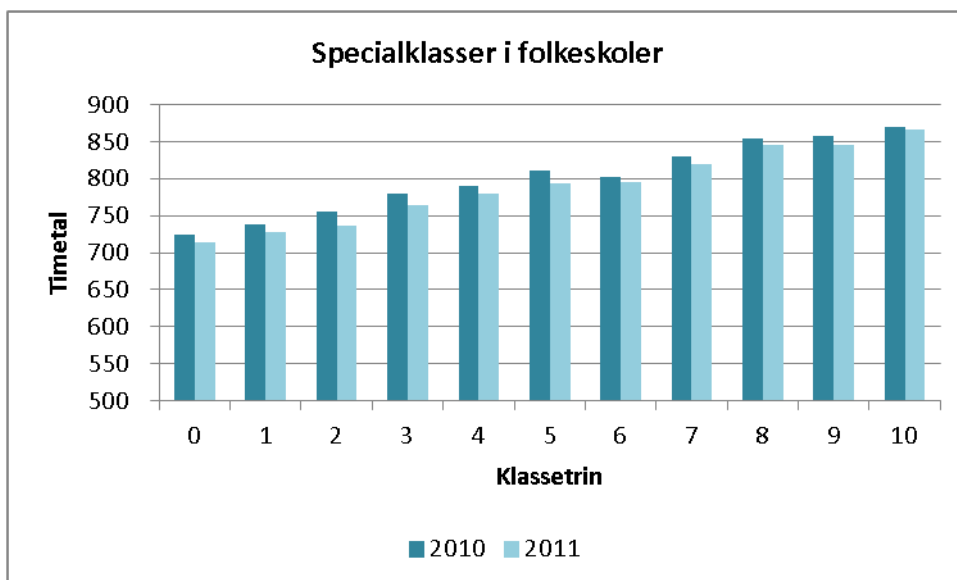
Institutionstype	2010	2011
Folkeskoler	801	789
Specialskoler for børn	832	809
Dagbehandlingstilbud	851	818

Kilde: UNI-C Statistik og Analyse

Note: Folkeskoler omfatter kun specialklasser

I Figur 1, Figur 2 og Figur 3 ses det, at samtlige institutionstyper planlægger med færre timer på alle klassetrin i skoleåret 2011/12 i forhold til året før. Der er tale om størst fald på dagbehandlingstilbuddene, hvor timetallet i gennemsnit er faldet med 5 procent på tværs af alle klassetrin.

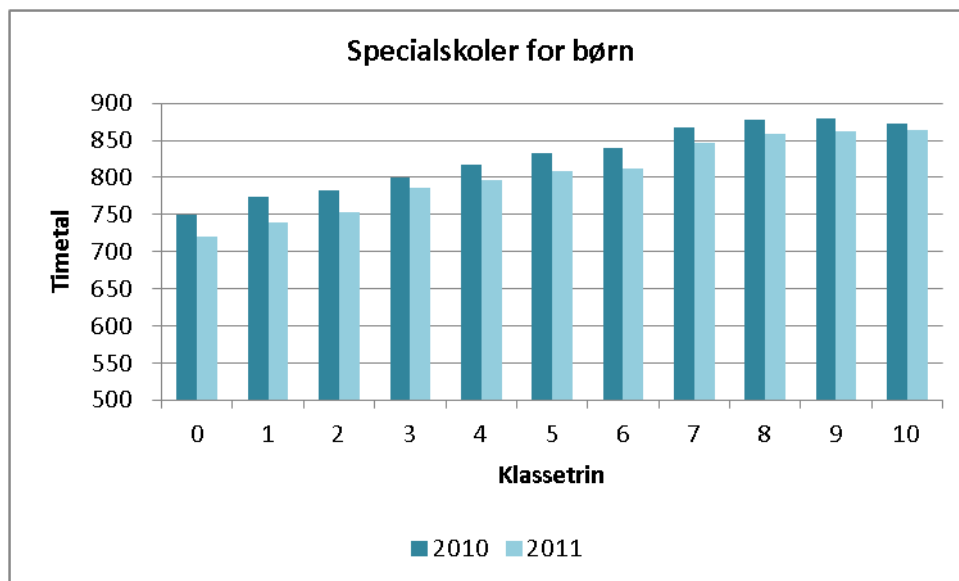
Figur 1. Gennemsnitlige planlagte timetal fordelt på klassetrin i specialklasser i folkeskoler, 2010/11 og 2011/12

Kilde: UNI-C Statistik og Analyse

Note: Klassetrinnet er defineret som det alderssvarende klassetrin.

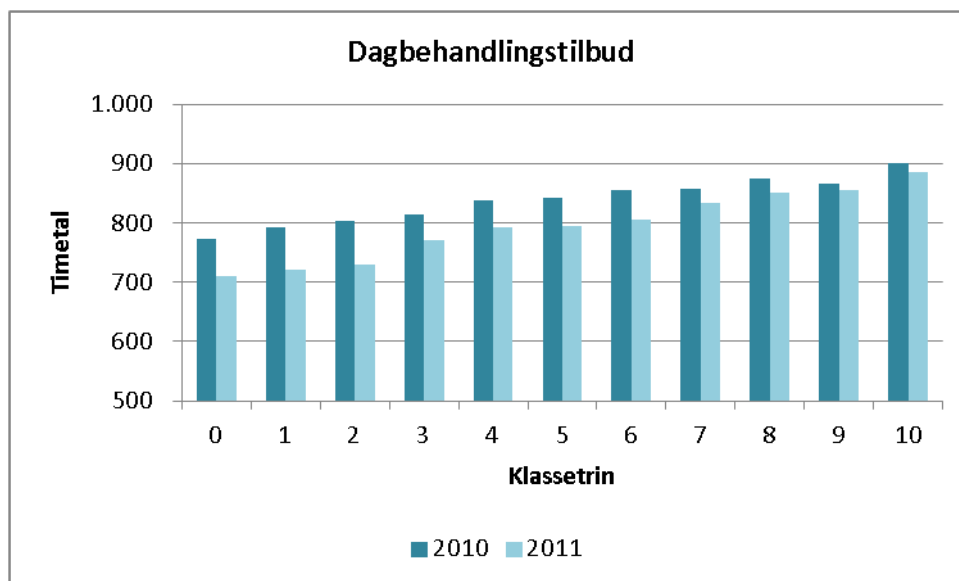
Figur 2. Gennemsnitlige planlagte timetal fordelt på klassetrin i specialskoler for børn, 2010/11 og 2011/12

Kilde: UNI-C Statistik og Analyse

Note: Klassetrinnet er defineret som det alderssvarende klassetrin

Figur 3. Gennemsnitlige planlagte timetal fordelt på klassetrin i dagbehandlingstilbud, 2010/11 og 2011/12

Kilde: UNI-C Statistik og Analyse

Note: Klassetrinnet er defineret som det alderssvarende klassetrin

Overholdelse af basistimetallet på skoleniveau

Tabel 2 viser antallet af skoler, der planlægger med et timetal i specialklasser, der overholder basistimetallet for alle klassetrin på de forskellige skoler. Det ses, at langt størstedelen af skolerne planlægger med et timetal, der overholder basistimetallet. Samlet set overholder 97,3 procent af skolerne i 2011/12 reglerne. Andelen er størst blandt specialklasser på folkeskoler og mindst blandt dagbehandlingstil-

bud. I 2011/12 er der relativt flere skoler, der planlægger med et timetal, der opfylder basistimetallet i forhold til 2010/11, hvor 95,6 procent af skolerne planlagde med et tilstrækkeligt timetal.

Ligeledes ses det, at stort set alle elever (99,5 pct.) forventes at modtage et undervisningstimetal, der mindst svarer til basistimetallet, jf. Tabel 2. Andelen er størst blandt folkeskoler og specialskoler og mindst blandt dagbehandlingstilbud.

Tabel 2. Antal skoler opdelt efter overholdelse af basistimetal

	Antal skoler i alt	Antal skoler, mindst basis	Andel	Antal elever i alt	Antal elever, mindst basis	Andel
2010/11						
Folkeskoler	590	573	97,1%	19.543	19.245	98,5%
Specialskoler	197	190	96,4%	10.148	10.086	99,4%
Dagbehandlingstilbud	195	176	90,3%	3.378	2.992	88,6%
I alt	982	939	95,6%	33.069	32.323	97,7%
2011/12						
Folkeskoler	559	549	98,2%	18.826	18.749	99,6%
Specialskoler	184	178	96,7%	9.844	9.803	99,6%
Dagbehandlingstilbud	195	186	95,4%	3.027	2.996	99,0%
I alt	938	913	97,3%	31.697	31.548	99,5%

Kilde: UNI-C Statistik & Analyse

Timetal i specialklasser i forhold til timetal i normalklasser

I Tabel 3 er vist en sammenligning af timetallene i normalklasser og specialklasser på folkeskoler. Størstedelen af skolerne planlægger med lidt færre timer i deres specialklasser end i deres normalklasser.

I beregningen indgår kun de 555 folkeskoler, som i 2011/12 har både normalklasser og specialklasser på de samme klassetrin, og tallene er beregnet som et gennemsnit for alle klassetrin pr. skole. Det vil sige, at en skole kan tilbyde flere timer i specialklasser end normalklasser på ét klassetrin og færre timer på et andet, således at der gennemsnitligt set ikke er en forskel mellem de to samlede timetal.

I Tabel 3 ses det, at 12 procent af skolerne i gennemsnit tilbyder det samme timetal i normalklasser og specialklasser. 35 procent af skolerne planlægger i gennemsnit årligt med maksimalt 40 timer mindre i specialklasser i forhold til normalklasser (svarende til 1 time ugentligt), mens 53 procent af skolerne i gennemsnit årligt planlægger med over 40 timer mindre i specialklasser i forhold til normalklasser (svarende til mere end 1 time ugentligt).

Tabel 3. Sammenligning af årligt timetal i specialklasser og normalklasser, alle klassetrin, 2011/12

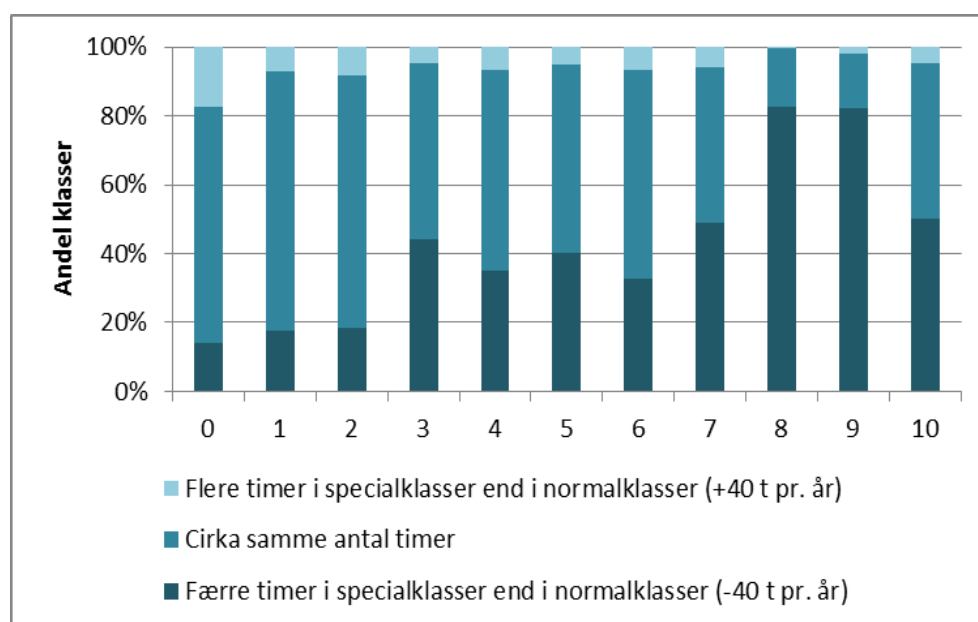
	Antal skoler	Andel
Flere timer i specialklasser	0	0,0%
Samme timetal i specialklasser og normalklasser	67	12,1%
Færre timer i specialklasser (op til 40 timers forskel)	194	35,0%
Færre timer i specialklasser (mere end 40 timers forskel)	294	53,0%

Kilde: UNI-C Statistik & Analyse

I Figur 4 ses en sammenligning af undervisningstimetallene i specialklasser og normalklasser i folkeskoler opdelt på de enkelte klassetrin. Her ses det, at andelen af specialklasser, der modtager cirka samme (forskul på mindre end 40 timer) undervisningstimal som normalklasser, er højest på 0. til 7. klassetrin.

Andelen af specialklasser, hvor der planlægges med færre timer end i normalklasser stiger i takt med klassetrinnet, sådan at andelen af specialklasser, hvor der planlægges med færre timer end i normalklasser, er højest på 8. og 9. klassetrin.

Figur 4. Sammenligning af årligt undervisningstimal i specialklasser og normalklasser, 2011/12

Note: "Færre timer" og "flere timer" henviser til en forskel mellem undervisningstimetallet i normalklasser og specialklasser på en klokke time eller mere pr. uge, dvs. mindst 40 timer pr. år. I opgørelsen indgår alene folkeskoler, der både har normal- og specialklasser på de enkelte klassetrin. Klassetrinnet er defineret som det alderssvarende klassetrin.

Kilde: UNI-C Statistik & Analyse

Tabel 4 viser det gennemsnitlige planlagte timetal pr. elev for de tre forskellige institutionstyper. Dette gennemsnit adskiller sig fra gennemsnittene i Tabel 1, idet der her tages højde for antallet af elever på de forskellige skoler og klassetrin.

Her ses det, at der i gennemsnit er planlagt med 7.135 timer pr. elev i 1. til 9. klasse i specialklasser i folkeskoler, mens det gennemsnitlige timetal pr. elev i specialskoler og dagbehandlingstilbud er lidt højere hhv. 7.216 og 7.188 timer.

Det gennemsnitlige planlagte timetal for elever i normalklasser i folkeskolen er 7.533 timer pr. elev i 1. til 9. klasse, og dermed lidt højere. Dette timetal er dog beregnet over en tre-årig periode, 2009/10- 2011/12, og dermed ikke helt sammenligneligt med det gennemsnitlige timetal i specialklasser.³

Tabel 4. Skolernes gennemsnitlige planlagte timetal i 1.-9. klasse, 2011/12

	Folkeskoler, specialklasser	Specialskoler	Dagbehandlingstilbud	Folkeskoler, normalklasser
1.-3. klasse	2.232	2.251	2.225	2.297
4.-6. klasse	2.381	2.397	2.407	2.472
7.-9-klasse	2.522	2.568	2.556	2.764
I alt	7.135	7.216	7.188	7.533

Note: Det gennemsnitlige timetal er beregnet som et vægtet gennemsnit i forhold til antallet af elever på de forskellige klassetrin og skoler.

Kilde: UNI-C Statistik & Analyse

³ Timetallene for normalklasser stammer fra notatet "Folkeskolens planlagte timetal - perioden 2009-2011"